

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előzetes árak:
Egy évre . . . 8 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Három hónapra . . . 1 frt 30 kr.

Kyrie szám ára 4 kr.
Hattól szám 3 kr.

Megjelen minden hétfőn délben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.

Felolós szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája Kacsinczy-utca.
Telefon szám 118.

Kiadóhivatal:

Kossuth-utca Vojnich-palotában
Telefon szám 49.

Nyitástér soronkint 20 krajczár

A béke hajótörése.

Azon pontozatok között, amelyek az ellenzékekkel szemben megszabják a kormány békefeltételeit különösen egy van, amelyet az ellenzék bizalmatlansággal fogad.

Az első az, hogy a kuriai bíraskodás még Bánffy minisztersége alatt menjen keresztül.

Aki ismeri azt a nagy türelmetlenséget, amelylyel az ellenzék a mostani miniszterelnök visszaléptét sürgeti — lehetetlenségnek tartja, hogy az ellenzék már csak ezért az egy pontért is bele menjen abba a békeakcióba, amelyet a kormány illetve a még eddig a dissidensektől megcsonkított szabadelvű párt javaslatba hozott.

Az ellenzék bajosan ad alkalmat legalább jószántával a mostani kormánynak, hogy az egy javaslat tárgyalásának ürügye alatt esetleg még egy évig is mostani kormányelnökének vezetése alatt uralmon maradjon.

Fogásnak tekintik az egész pontot, amely alkalmat ad majd a mostani kormányelnöknek arra, hogy a saját

embereit a parlamenti csatározásba bevigye, felszólaltassa őket s hogy az ellenzéktől eltanult obstrukciós irányzatot ezen törvényjavaslatnál érvényre juttassa csak azért, hogy az alatt a hatalom birtokában legyen — csak azért esetleg hogy azután időközben esetleg alkalma lehessen a kormányelnöknek a ministeri tárcát saját jószántából ott hagyni.

Pedig bizonyos az, hogy a házszebály módosítás és a kuriai bíraskodásról szóló törvényjavaslatok elég fontos megvitatásra alkalmas kérdéseket foglalnak magukban.

El lehet húzni velük egy esztendő is; azt pedig, hogy egy vita meddig tartson arra bizony előre nagyon bajos dolog ígéretet tenni, mert hiszen azt tulajdonképpen egy kormány avagy párt meg sem teheti, mert a parlamentben olyan elemek is vannak, kik sem ide sem oda nem tartoznak és az ő szóvási szabadságukat korlátozni nem lehet.

Igaz, hogy magában a kormány békeajánlatában benn foglaltatik annak

a kijelentése, hogy a kormány azt mielőbb kivívni kívánja, — de hát ez a kijelentés relatív dolog és határokat nem szab meg.

Ezért nem tartjuk lehetőnek azt, hogy a béke ilyen formák mellett létrejöhessen.

Igaz, hogy ebben az ajánlatban az is benn foglaltatik, hogy a kormány nem is ragaszkodik feltétlenül ahhoz, hogy e két javaslat Bánffy regimje alatt menjen keresztül, de ezzel szemben azt állapítja meg, hogy a kormány utódjaiért szavatosságot nem vállalnak, hogy ez az akció így keresztül megy.

A békeajánlat tehát a legnagyobb valószínűség mellett elfogadva nem lesz és utána következik egy bizonytalan korszak, amely talán válságos lehet alkotmányunk egész lényegére.

Hogy mi lesz azután a helyzet megoldása és ki adja majd azt meg arról ma még senkinek sincs sejtelme.

Akkor azután a régi dal megismétlődik és a befejezett komédia második felvonása veszi kezdetét.

TÁRCZA.

Külföldön.

A „Bácskai Hirlap” eredeti tárcsája.
Írta: Csillag Károly.

Ne kívánják tőlem, hogy utleírásaimban sorrendet tartsak, — mert akkor előről kellene elkezdenem kétszeres tengeri utammal egybekötött vándorlásomat London, Páris és Németország felé.

Másrészt ne kívánják azt, hogy egy utleíró közönséges unalmasságába essem, hogy részletezzem azt hány penni borralalót adtam vagy nem adtam a podgyászos hordárnak és hogy vajjon melyik fajta halat ajánlom inkább a reggelihez és hogy jó tanácsokkal lássam el az utra indulókat, és hogy a West-Minsternek hány fülkéje, — a milói Vénusnak pedig hány keze van. Mindezeket alaposabban megírták olyanok, akiknek ez a mesterségük. Hogy London és Páris miféle városok azt elképzelheti ugyis mindenki, — de csak elképzelheti. London a végtelenség mindenben: épületeinek arányában, utcáinak mérföldekre terjedő hosszában, egy rettenetes nagy római székér — míg Páris egy finom kicsiszolt és minden legkisebb ízében csinnal kidolgozott hajtó. Az egyik a munka durva masszáját a

másik a ledér bonvivant viszi magán. Párisban lehet eltévedni, de Londonban nem lehet eligazodni. Londonban milliókat látunk hemzsegni az utcán, de ez a massa nem köti le figyelmünket annyira, mint Páris, ahol ez a massa él, vibrál és kapkod az élvezet levegője után és nem mulaszt el egy percet sem az élvezet idejéből. London a becsületes munka végtelen telepe, a hol egy elmulasztott perc bünt jelent, míg Párisban az ember csak annyit ér, a mennyit élvezni tud. Londonban minden készül, Párisban mindent készen találunk. A pénz itt is ott is dominál, Londonban akkor ér sokat amikor megszerzték, Párisban amikor elköltötték. Az anglus az alkut szentnek tartja és csak teljesítést követel, míg Párisban külön díjazásra számítanak különösen az idegentől. Londonban a nappal a becsületes idő, míg Páris az éjszakai teszi nappallá. A frivolitás Londonban csak megtűrve, míg Párisban privilegizálva van. A női erény Londonban védelemben részesül, míg Párisban a kökött arra rá nem szorul, s tiszteletben részesül, mert vonz és Páris nagygyá teszi. De egyben hasonlít mind a két város: elszegényedett proletárjainak rendkívüli élettemedtségében, pizkosságában és élihetetlenségben.

Már idehaza élesre fentem késemet, hogy vágni fogom vele a híres londoni kódot — de sajnos ezzel csak nagy nehezen tudtam találkozni. Előszedtem Baedekeremet és sorra nézegettem benne, hogy London melyik részében lehet azt a híres és annyi versben megénekelt angol kódot találni. Találtam ehelyett pontos kimutatást nyakkendők, esernyők és téli bundákról, de semmiféle kódraktárt nem nevez meg a mindentudó kézikönyv. Olyan melegen sütött a nap, hogy szinte azt véltem, hogy az én boszantásomra történik. Angliában lenni és nem látni a híres britanniai kódot!

Bementem tehát egy Braekfast lokalitásba és az ott kiszolgáló pinczérnek megbagytam, hogy szerezzon nekem egy olyan tolmácsot aki vagy magyarul vagy németül tud és a ki első sorban is a kódos ügyekben eléggé jártas. Eleinte ajánlatot tettem neki, hogy hajlandó volnék őt is annyi ideig ha valamikor Szabadkára jön városunkban kalauzolni és neki Szabadka város összes nevezetességeit megmutatni, de ő nem mert ígéretet tenni, hogy bennünket fölkeres, és így kénytelen voltam neki 14 shillinget igérni. Stílner ural csakhamar megalkudtunk, aki vállalkozott is arra, hogy bemutassa nekem

Különfélék.

— **Németh Mátyas** — meghalt. Tegnap éjjel érte bennünket a gyászos hír, hogy Németh Mátyas gyászoló ügyvéd lelebiái birókán meghalt. A gyászos hír lesújtólag hatolt, de nem lepte meg a környezetet, mert az elhunyt már hosszú évek óta nagyon súlyos beteg. Németh Mátyas élettörténete szoros összeköttetésbe áll Szabadka város pártéletének történéseivel. Egyike volt az opozíció legelkeseredettebb harcosainak, aki önzetlenül melegekedett bele a pártviszonyokba. A hatóság ellen foglalt többnyire pártállást és sokszor a végsőkig vitte a küzdelmet közgyűléseken és a lapok hasábjain. Élesen támadott és kitartó küzdelmet folytatott, a melyek izgatottá tették. Ez az izgatottság csak fokozódott, a mikor az életcsapások egész sora sújtotta. Ellenfelei is tisztelték, mert arról megvoltak a győződések, hogy meggyőződés és a közügyek iránti lelkesedés vezette minden lépésénél. Szívósága közismeretű volt és a város általános részvétele kísérte a sírba. Szolgáljanak e sorok is csekély vigasztalásul a gyászos özvegynek, kit oly korán itt hagyott. Áldás és béke kísérje emlékét!

— **Bucsuzyó kir. alügyész.** Dr. Milassin Kálmán nagybecskereki kir. alügyész, akit a pancsovai kir. ügyészséghez neveztek ki, tiszteletére ma este a nagybecskereki kaszinó éttermében, barátai és tisztelői bucsulakomát rendeznek.

— **Miniszteri jóváhagyás.** A belügyminiszter a „Bácsföldi Kereskedők és Iparosok körének" és az „Ujvidéki Sakkörnek" alapszabályait a jóváhagyó záradékkal ellátta.

— **Zár alá vett község.** Sztanisics község szölcseiben a filloxera jelenléte hivatalosan megállapítván, a földmívelésügyi miniszter a község határát zár alá helyezte.

— **A mentők hírel.** Lengyel János kőműves legény tegnap megőrült, a mentők a kórházba szállították. — Rosenfeld Aron szabafestősegéd tegnap Feketehegyről bejött Szabadkára, hogy munkát keressen. Lábbaja miatt az állomástól csak egy darabig birt menni, leült, s mikor ezt egy rendőr észrevette, a mentőkhöz vezete, a kik beszállították a kórházba.

London városát, bemutat majd mindent a mi nevezetes, az összes Bridgeket, eleven lord mayort, muzeumokat, parkokat, ember és állatseregletet és a legújabb beszerzett uhukat.

Első sorban is a Hayde parkot ajánlotta nagyon melegen. Megkocskáztattam tehát angol földön London legrosszabb viccét és „Hajde a Hajde parkba!" elindultam vele a Bedford streetből a nevezetes kertbe.

Biztosra vettem, hogy a bunyevác hangzású parkban szabadkai bunyevácainkkal találkozni fogok és vezetők a nyitott omnibusz tetején nagy érdeklődéssel kérdezősködött honfitársaim után és a mikor megnyugtattam, hogy hála Istennek minden a legnagyobb rendben van, és hogy az ex-lex állapot dacára se szeretnek adót fizetni, nyugodt lélekkel hozzáfogott az utcai látványosságok magyarázatához.

Először is tanácsot kértem tőle, hogy tulajdonképpen ezekkel az anglusokkal milyen nyelven beszéljek. Ha németül szölok hozzájuk akkor megharagszanak érte és csupa bosszúságból viz helyett konyakot és sajt helyett pedig cipővíkszel fognak adni, — ha francziául beszéljek velük akkor se én

ták a kórházba. — **Béna Ferenc** lakatosságának munkájában egy darabig a vágódott a fejéhez és szeménél súlyosan megsérült, a mentők sebeit bekötözték és lakására vitték.

— **Névmagyarosítás.** Bergl Andor zentai lakos nevét belügyminiszteri engedélyre „Ormos"-ra változtatta.

— **Faklyásmenet báró dr. Vojnits István tiszteletére.** A zombori kormánypart amint értesülünk, f. hó 6-án este faklyásmenettel rendez dr. Vojnits István főispán tiszteletére bárói rangra förtémt emeltetése folytán.

— **A nürnbergi baba — mégegyszer.** Örömmel értesülünk, hogy színigazgatóknak sikerült Hegedűst, az opera művészt még egy fellépésre megnyerni és a közóhajoknak engedve Gábor Nelli jutalomjátékán rendkívül sikerrel adott Nürnbergi babát ismétlik meg. Nemcsak városunk, de a vidék közönségének figyelmét is felhívjuk erre a ritka művész-estélyre.

— **Uj részvénytársaság Kulán.** „Kulai polgári olvasókör" cég alatt részvénytársaság van alakulóban. Tervezve van 200 drb. 25 fros részvénynek a kibocsátása, azon czélból hogy az olvasókör örök áron, alkalmas helyiséget szerezhessen. A legközelebbi számunkban közölni fogjuk az alapítók által kibocsájtott felhívást egész terjedelmében.

— **Casino váll.** A Bácsbrestováci Casino m. hó 26-án rendezte farsangi bálját. Hogy milyen sikerült mulatság volt ez, legjobban bizonyítja, hogy a mulatság egyfolytában két napig tartott.

— **Merénylet a zombori főkapitány ellen.** című hírnök kiegészítésével még a következőkről referálhatunk: Megirtuk multkor, hogy Zomborban az ijeszítő hír kelt szárnyra hogy Thurszky Jenő főkapitány élete ellen merényletet követtek el. A dolog története a következő: Mult hó 19-én kihallgatásra jelentkezett a városi rendőrkapitányságnál M. M. kiskörösi illetőségű, volt dautovai, jelenleg zombori lakos és előadt, hogy délelőt a megyeház mögötti régi laktanya mellett haladt el, a mikor egyszerre Thurszky főkapitány nevét hallotta emlegetni. Hallgatózni kezdett. Nemsokára észrevette, hogy a sarok

másik oldalán több gyűlés ember beszégetett és ezüst forintosokat osztogatott ki egymás között. Egyszerre az egyik így szólt: „Csak az a Thurszky főkapitány ne lenne a világon mert így nekünk végünk van!" Majd segíték én az ő baján, ez a por elég lesz neki, tudom, hogy ettől megd...; szabad utunk lesz; a víz ott áll mindig, az ablaka nyitva van. Ezekre a szavakra megakartam közelebbről nézni, hogy kik beszélnek így, mire azok engem észrevettek és elsiettek. M. M. előadását fenti idézet című hírnök kiegészítésével és a valódi tényállás megismeretése czéljából szükségesnek találjuk közölni.

— **Babona.** Ó-Becséről jelentik: Titokzatos eset foglalkoztatja a rendőrséget, melyet állítólag a rendőrségnek egyik legénye követett el. Az eset a mult héten történt. Varagyanin Szvetozár rendőrnek a felesége még a nyáron elhalt. Varagyanin nem sokáig siraita a feleségét mert csakhamar összeállott egy asszonnyal. A menyecske azonban elhagyta. Azóta nőül is akart, de ez nem sikerült neki, mert a nők féltek tőle. Varagyanin nagyon szívére vette a dolgot, hogy nem sikerül neki életpárt találni. Bánatában egy javasasszonyhoz fordult, aki azt mondta, hogy addig nem talál asszonyt míg elhalt feleségének halotti ruhájából egy darabot és egy hajfűrtött meg nem szerez. Varagyanin vállalkozott a szörnyű tetre. A mult héten egy éjjel kiment a temetőbe, fölytotta felesége sírját, s mikor a kívánt dolgokat megszerezte a sirt újból földdel befedte. A temetőcsésznek másnap feltűnt a feldúlt sírhant, s jelentést tett az esetről a rendőrségnek. Híre jár, hogy ez ügyben a rendőrségi salamoni ítélkezés megszólalt, hogy a temetőcsész elbocsájtották, a rendőr pedig most is vigan csörteti a kardját az utcán. Az eset különben élénk világot vetett népevelésünkre is hogy mennyire el van terjedve nálunk a babona még a nadrágos emberek között is.

Közgazdaság. Magyar találmány.

Kevés kivétellel általánosságban elmondhatjuk, hogy a gazdák legnagyobb része nem tudja pontosan birtokának területét. Akármilyen furcsán hangzik ez, de így van. Lássuk mi okozza ezt?

Legelsőbbben ennek oka abban keresendő, hogy a telekkönyv a területért nem szavatol. Adás-vevésnél úgy a birtok bérbeadás-vevésnél semmi biztos kiindulási pont nincsen a birtok területét meghatározni, a telekkönyvi adatokért szavatosság nincs, a kataszter pedig rendszerint nem egyez a telekkönyvvel, ebből kifolyólag sem a telekkönyvi adat, sem a kataszteri számokat biztos adatok gyanánt el nem fogadhatjuk.

Ebből aztán nem ritkán igen furesza állapotok következhetnek. Hányszor fordul elő, hogy a telekkönyvben 2 holdnak nevezett terület 4—5 hold sőt több is lehet és viszont. Hogy ebből mi következhetik, azt mindenki elgondolhatja.

És elég különös az, hogy ma midőn már minden adás-vevésnél az árunk akár súly, akár fűmértéki egysége pontosan megkívánatik, éppen a föld, amely mindezenek alapját képezi, részeseül a szokott feltételek elbánásában.

Pedig a gazdának tudni kell területét hogy boldogulhasson, éppen úgy, mint a hadvezérnek a serege létszámát.

Hogyan lehet a birtokot felosztani, vetés fordát felállítani, a fogaterő szükségletet ki

nem értem a mit mondok, annál kevésbé értik ők, ha pedig angolul beszélnek majd velük, akkor biztosra veszik, hogy Japánból jöttem és szöba se állanak velem. Stiller ur okos ember volt és a legjobb tanácsot adta, hogy én csak beszéljek az anglusokkal bunyevácúl, mert ezt legalább én magam érteni fogom. Csupán csak arra tett figyelmessé, hogy vigyázzak a gesztusra, mert Londonban olykor a kezekkel sokkal jobban lehet beszélni, mint a legkiválóbb demosthénesi ajkakkal. Bemutatta első sorban az anglus rendőröket akikkel minden utcasarkon találkozhatom és akik hármok a legnagyobb sötétben is a legbővebb felvilágosítással fognak szolgálni. Ezek az ugynevezett posztok, akiknek óriási szerepük van Londonban. Dirigálják a legkevertebb kocsközlekedést egyetlen egy kézmozdulattal. A kocsk százas csoportja is hirtelen megáll egy egy rendőri kézmozdulatra s nem fordul elő eset hogy ezen a kézmozdulaton kívül csak egy szót is kellene vesztegetnie. Keserűen megbánná a ki annak ellentmondana.

Folytatása következik.

számítani, a cseléd létszámot megállapítani, a termelés hozamát kiszámítani, a legelőket felosztani és ezzel az állattalományuk létszámát megállapítani stb. mindenféle szükséges számításat eszközölni mindaddig, míg nem tudják, hogy a birtok hány hold szántó, rét, legelő stb. áll.

Es mégis csak gazdálkodunk, de legtöbb-ször hasonlít ez a setében tapogatózódáshoz, mert biztos adat nincs a kezünkben.

Nagyobb uradalmak rendszerint s mérnöki munkálatok költségeit, mely ma még elég tetemes szokott lenni, könnyebben fedezik, de nem úgy a közép és kisbirtokosok, ezek legtöbb-ször nem csak a nagyobb költségtől riadnak vissza, hanem hozzá járul bizonyos fokú indolentia is.

Indolentia is játszik szerepet, mert legtöbb gazdaságban és községben van mérőláncz és birtokát kiki felmérhetné vele, de a lánczcszal való mérés 3 embert kíván, munkája lassu, tehát egy kissé már incomodálja a gazdát, ki nemcsak sok esetben sajnálja a költséget, hanem gyakran nem is ért hozzá.

Végre a napokban láttam egy új készüléket, mely praktikusságánál és olcsóságánál fogva hivatva van arra, hogy ezen régóta vajdudó kérdést egy csapással megoldja és rövid idő alatt lehetővé teszi, hogy legtöbb gazda birtokának területét pontosan tudhassa. E készülék egy szabadalmazott Földmérő talyiga.

A gépezet 3 főrészből áll: 1. a kerék, mely mér, 2. az óramű, 3. két talyiga szarvból.

A kerék teljesen vasból készült és egyszerű körülforgásával egy ölet ír le és a 6 küllő, melyek mindegyike egy kis bevágást csinál a földön, mutatja a lábakat. Az óramű áll egy óralapból, mely 100 óre van beosztva, az óralapon egy mutató és hátról egy harang.

Ezen óramű a mérőkerék tengelyével van összekötve és annak minden fordulataival, tehát egy öl ut után eggyel többet mutat egész százig, akkor lecsenget, vagyis minden felmért 100 ölnél csenget és mér tovább minden fennakadás nélkül. Így csak a csengetés számát kell megszámolni, az annyi 100 öl, végül ha a terület végpontján megállunk, az óralap mutatja, hogy a lecsengetett 100 óleken felül hány öl még és a küllők csapása mutatja, hogy hány láb.

Oly egyszerű és könnyű dolog és oly gyorsan eszközölhető, hogy bárki által alig egy-negyed perc alatt végrehajtható.

A talyiga két szarva hasonló az ekeszarvához, ennek végén van a mérőkerék tengelye és a tengelyen az óramű. Az egész készülék a szarvak kivételével vasból és rézből készült és oly könnyű, hogy alig 8 kiló, így bármely gyermek által körültotható. S miután ezen földmérő talyiga oly gyorsan totható, a mily gyorsan az ember járni tud, vele a mérés oly gyors, könnyű és miután személyzet hozzá egyáltalában nem szükséges, ezért oly olcsó a munkája, hogy birtokát bárki igen rövid idő alatt saját maga felmérheti, minden egyéb költség kizárásával.

Ezen mérő talyigával naponkint több száz holdat is felmérhet egy ember, szerkezete oly egyszerű, hogy igazán csodálkozni lehet, hogy eddig még fel nem lett találva. Ezen új készüléket a napokban láttam Győrben a Stádel Károly örökösai cég gépgyár és vasöntődjében, ott készül ezen szabadalmazott tárgy és most kezdi árusítani, mert a találmány még egészen új. A nevezett cég egy darabot rendelkezésemre bocsájtott, hogy kísérletet tegyek vele. Mondhatom meglepett

egyszerűsége és igazán praktikussága által s több gazdátársam jelenlétében eszközöltem próbaméréseket oly meglepő eredménnyel, oly gyorsan és pontosan s könnyűséggel, hogy osztatlan általános véleményem az volt, hogy ezen problémát praktikusabban megoldani lehetetlen volna. A szerkezet egyszerűségéhez hozzájárul a szolid munka is, s véleményünk szerint a javítás évek során át ki van zárva.

S miután az egész készülék ára csak 18 forint ez oly csekély összeg, ha tekintetbe vesszük, hogy egy mérőláncz is 8—10 forint, ez ökből minden gazdátársamnak a legmelegebben tudom ajánlani a mérő talyiga beszerzését. Igen sok esetben hasznát vehetjük a gazdaságban, nemcsak a birtok általános felmérésénél, hanem parcellázásoknál, konventió földek kimérésénél, feles-harmados földek kiosztásánál és még ami a fő, a napi fogatmunka ellenőrzésénél is.

Ha nyári időben 1 holdat (1200 nsz.-öl) kiszánthat naponként és csak háromnegyed holdat szánt ki a cseléd indolentiája, hanyagsága miatt, ez már napi 80 kr., egy fogat után és 10 fogat után már 8 forint napi veszteséget jelent. De miután ezen készülékkel az öregbéres, hajdu vagy gazda pár perc alatt felmérheti naponkint minden cseléd napi fogatmunkáját és ellenőrizheti ezáltal mintegy ösztönözve van a cselédség a reája kiszabott kompetenciát kiszánthatni. Mennyi veszteségtől szabadulnának meg ezáltal csak egy éven át is?

Szóval ezen »Földmérő-talyiga« olyan találmány, mely hivatva van igen nagy bajokon segíteni és melyet gazdátársaimmal megismereteni morális kötelességemnek ismerek.

Tárnoki.

SZÍNHÁZ.

✓ Gábos Nelli jutalomjátéka.

Február 1.

A mi kopott színházunk nézőtere ma este rövid két órára levetette hétköznapi ruháját — ragyogott a villanyfényben, ünnepi díszbe öltözött. — Eltűntek a kopott díszletek a páholyok pereméről, a fényes női tolették, a ragyogó ékszerek, melyek szebbnél szebb női fejét díszítettek, a frakkos férfiak nagy serege ünnepélyessé tette a mai estét, mikor *Gábos Nelli* vette ki jutalomjátékát.

Meg voltam győződve, hogy dacára a Sport bálnak, Gábos mai jutalomjátékán telt házunk lesz, de reményemet felül multa az a tény, hogy már este hat óraker ülőhelyet nem kaphattak sokan, és ha húsz páholylyal több lett volna színházunkban, kevés lett volna. A hálközönség nagy része eljött előbb a Nürnbergi babát hallgatni.

És elmondhatjuk: sok éve nem volt ily szép estéje a szabadkai színháznak — és tán az egész ez idei szezon alatt nem hangzott fel oly zajos, annyira őszinte taps és éljenzés, mint a Nürnbergi baba egy rövid óráig tartó előadása alatt.

Gábos Nelli dicsősége teljes. Perczekig tartott a taps első megjelenésekor és perczekig tartott míg a meglepett művész a remek virágkosarakat, bokréttákat átvethette. Meg akadt erre a néhány percze az előadás, a művésznőt ünnepelte városunk legintelligensebb közönsége.

Az ováció, az ünneplés orkászzerű tapsai minden jelenete, minden énekszám után felhangzott és többször hívták nyílt színen is *Gábos Nelli*.

Igen jó volt disponálva ma különben is művésznőnk, briliánsul énekelte gyönyörű áriáit, tisztán üdén ragyogtak staccatói, és hangja egy pillanatra se fáradt el, játéka meg a szó legszebb értelmében művészi volt.

Vendégművésznőnk *Hegedűs* nem kell hosszasan szólni. Kivette részét ő is az ünneplésből, és hálaival tartozunk neki, mert ő tette lehetővé, hogy az operát előadhatták, Nagy dicséretet érdemel azonban *Mihályi Ernő*, aki néhány nap alatt tanulta be szerepét és nemcsak énekével, de játékaival is elragadta a közönséget. *Virágháti* is episód szerepében igazán jó volt, szinte bámultuk ezt a fiatal színészt, hogy 3 próba után ily ügyesen jőziesen tudja megcsinálni szerepét.

Végre nem mulaszthatjuk el, hogy külön ki ne emeljük a karmester mai sikerét; méltán érdemel dicséretet.

Az operát megelőzőleg a »Virág fakadás« Nellikéjének (Főti Frida) tapsolt a közönség, ki végtelen bájjal, kedves természetességgel és nagy hatással játszotta meg szerepét.

A mai est hosszú ideig emlékeztetes lesz a nagy közönség előtt, mert szinpadunkon ily igazán szép művészi előadás nagyon-nagyon rég nem volt — még Sugár idejében se. Ha sikerülne Hegedűs ural, még itt tartani jól tenné directorunk ha szombaton megismélteti az operát, hogy a ma kiszorultak is megélvezhessék. Q.

Törvénykezés.

Feljelentett városi hatóság.

Érdekes bűnügyben szabott ki összbüntetést tegnapielőtt a szabadkai kir. Törvényszék büntető tanácsa Crainicean Mihály törvényszéki bíró elnökelete alatt. Az eset részletei a következők:

1894. december 5-én Papp Károly helybeli lakos aláírásával huszonkét éves feljelentés érkezett a belügyminiszterhez, a melyben nevezett Papp Károly az akkori városi hatóság tisztviselőit sorba vette, minden egyes tisztviselőről, Vojnics Félix akkori főjegyző, Pertich Mihály árvaszéki elnök, Vojnics Máté főügyész, Mamusich Lázár polgármester, Dulits A. Jenő volt adóügyi tanácsnok, Milassin Ignác volt házipénztárnok, Scozza Zoltán tűzoltóparancsnok és Szalay Mátyas főkapitányról elmondja, hogy lopják és csalják a várost, hogy számos árvának sok ezrekre menő összegét sikkasztották el, hogy a városi telkeket eladják és a befolyt pénzt ellopják, hogy hivatalos papirosokat és értékes épületrészeket lopnak el, hogy minden gázságra képesek és a pénznek bármely utoni megszerzéséhez értenek, megvesztegethetők és hamis esküt tesznek. Szóval a legezifrább czimkkel illeti őket. Magát az egész városi hatóságot »Csonka torony alatti rablóbandának« nevezi.

A feljelentés végén pedig ezt írja: »jóllehet, hogy a kormány tagjai közt vannak olyanok, kik a mi előjárásunk által e célra összeharócsolt jó pénzért nem fognak visszaradni a bűnpalástól és újra való megkísérlésétől sem« kéri a belügyminisztertől, hogy karácsonyi ajándéku fűgessze fel a város előjáróságát.

Ezen feljelentés folytán a Belügyminiszter elrendelte nevezett tisztviselők ellen a felgyelmi eljárást, amelyet másodfokulag is beszüntettek.

A megrágalmazott városi tisztviselők ezután feljelentették a panaszost, aki helyett Rigó János helybeli lakos vállalta el a felelőssé-

get, mert ő fogalmazta és írta a feljelentést Papp Károly nevében.

A megtartott végtárgyaláson **Rigó Jánost 8 havi fogháza** ítéltek, amit a kir. kuria is helybenhagyott.

Időközben Kozla Pál aláírással újabb feljelentés érkezett a Belügyminiszterhez, a melyben Rigó János azt panasza, hogy a rendőrség börtönében 1895. május 4-ikén egy Milankovics Gergely nevezetű munkást felakasztották.

A vizsgálát során kitűnt, hogy ebből egy szó sem igaz, amiért is a megrágalmazott kapitányság feljelentette Rigó Jánost, aki a végtárgyaláson 4 havi fogházat kapott.

Mindkét ügyben tegnapi délután mondták ki az összbüntetést, a mely szerint Rigó János 10 és fél havi fogházbüntetést kapott.

Mikor az elnök megmondta az összbüntetés nagyságát, Rigó ezt felelte: „apellálok, mert ártatlan vagyok” — csak hogy ez ellen nincs apellátás Rigó most már az ügyészség börtönében tovább szidhatja a városi hatóságot, ha ugyan kedve van hozzá.

CSARNOK.

LORELEY.

Reichenbach elbeszélése.
fordította: **Gál Lajos.**

Folytatás. 24.

VII.

— Szivből köszönöm önnek kormánytanácsos ur! úgy szerettem volna azt a Loreleyt látni, de csakis az ön társaságában. Hiszen ön ismerte őt, ön tudja... hirtelen szünetet tartott; ekkor a férfi egy hü, meleg pillantást verve a leánya arcára, viszonzá:

— Igen, tudom mit kell önnek éreznie Norbert utolsó művének látásakor. Szép munka. De hiszi kegyed, hogy ezzel a Loreleyvel boldog lehetett volna Norbert?

A leánya tagadólag rázta meg fejcskékjét és a kormánytanácsos még halkabban, majdnem félénken kérdé:

— És hiszi ön, hogy önnel boldog tudott volna lenni?

A leánya hallgatott, aztán hirtelen felemelte fejét s így szólt:

— Nem, nem hiszem többé, mert én nem értettem őt meg eléggé. Ha ő olyan lett volna, amilyennek én őt gondoltam, akkor

mindennek, nem lett volna szabad megtörténni. Én nem értettem őt meg s ezért boldogtalanok lettünk volna.

A kormánytanácsos nem felelt, de szemei egy pillanatra nedvesen csillogtak s amint mindketten szó nélkül tovább haladtak egymás mellett, érezték, hogy szívében teljes rokonérzet uralkodik s hogy gondolataik találkoztak.

Igy érték el Emmi nagynénjének lakását, kinek látogatására Emmi pár hétre a fővárosba jött. Az ajtónál a kormánytanácsos azt kérde Emmitől.

— Most haza utazom önhöz, ugy-e bár azt üzeni kedves szüleinek, hogy haza akarna már jönni?

— Oh igen, mondja meg ezt nekik, mert otthon mégis csak jobb.

A kormánytanácsos becsületes arczán derült mosoly vonult át.

— Még egy kérdés, Emmi kisasszony! Szabad lesz néha tiszteletemet tenni, ha ön is otthon lesz?

— Hogy ne szabadna, én istenem, — a leánya azt akarta mondani: „Hát nem tudja ön, mennyire örvendek én az ön látogatásainak?” De hirtelen megakadt és a könyvét arczoska bíbor tűzben égett, mialatt kezével zavartan simogatta az ajtó kilincset.

— Kérem ön tudja mennyire jól találja magát önnel édes apa: — mondá végre.

A férfi jól értette a leánya elhallgatott szavait, egy gyors mozdulattal ragadta meg kezét s ajkaihoz vonva, mondá:

— Tehát szabad és én el fogok menni! s most isten velem!

— Isten önnel!

A leánya felsietett a lépcsőn oly gyorsan, hogy majdnem elakadt a lélekzete, mikorra felért s mielőtt szokása szerint a néni ajtaján csengetett volna, fölnezett a lépcsőház ablakán keresztül s kék égre s egy hosszú sóhajt hallatott. Lent az utczán Lenberg Ottó is különös siető léptekkel folytatta útját s egy utca szögletén hirtelen arra a felfedezésre jutott, hogy az ég ma csakugyan csodálatosan kék, úgy hogy az ember szinte képzeletben hallotta már a pacstírták trillázását, pedig még tél volt és az ifjú leány gondolatai fent a lépcső házában és a deli férfien lent az utczán együtt repültek a boldog jövő szép tavasza felé.

(Vege).

21 szám 1899.

Árverési hirdetés.

Atulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. járásbíróság V. 1954/2 98 számú végzése által Lóvy M. L. javára Mészáros Mátyás ellen 444 frt. 89 kr. tőke ennek 1898 évi hó — napjától számítandó % kamatai és eddig összesen 50 frt 05 kr perkoltság követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 435 frt — kr-ra becsült szoba butorok, házi eszközök és kész eszimből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a V. 1959/2 98. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis Szabadkán IV. körű lakoson leendő eszközzésére 1899-ik év február hó 14-ik napjának délután 2 1/2 órája határidőül kitűztik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igénynek becsáron alul is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetve.

Kelt Szabadkán, 1899. évi Január 21-én

Csernyus Zsigmond,
kir. bir. végretjajtó.

81 szám 1898.

Árverési hirdetés.

Atulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. járásbíróság V. 2048/1 98 számú végzése által Vinkler Katalin szabadkai lakos javára Hoffmann János és neje Szalay Anna szabadkai lakosok ellen 34 frt — kr tőke, ennek 1898. évi december hó 14. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 18 frt 32 kr perkoltság követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felül foglalt és 386 frt 50 kr-ra becsült fűrészelő gép, házi butorok és varrógépből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 1898 V. 2048/2 98 sz. küldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis Szabadkán I. körű 314. hsz. a. leendő eszközzésére 1899. február hó 13-ik napjának délután 2 órája határidőül kitűztik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igénynek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára a 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szabadkán, 1899. évi január hó 30. napján.

Bende Ignác,

kir. bírósági végrehajtó.

Gazdák figyelmébe!

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen az a szabadalmazott találmány

földmérő talyiga,

mely önműködő egyszerű szerkezettel, tévedés vagy zavar kizárásával, kézi használat mellett, pontosan felméri a kívánt földterületeket. A vasból és ércből szilárdan gyártott készülék segítségével egy ember, vagy akár gyermek felmérheti maga a kívánt területeket. — Az új találmány gyártását most kezdték meg a szabadalom tulajdonosai és

Stádel Károly örökösei gépgyára és vasöntője

kívánatra szívesen szolgál közelebbi felvilágosításokkal.

Ára egy földmérő talyigának 18 frt.